

**PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA I i II stopnia
im. FRYDERYKA CHOPINA w OPOLU**

**DRUGI ETAP EDUKACYJNY
SPECJALNOŚĆ: WOKALISTYKA**

FORTEPIAN DLA WOKALISTÓW

WYMAGANIA EDUKACYJNE

KLASA I

Po pierwszym roku nauki uczeń:

- Posiada podstawowe wiadomości dotyczące budowy (wymienia i definiuje poszczególne części fortepianu, zna możliwości brzmieniowe instrumentu, prawidłowo określa klawisze i oktawy w jakich się znajdują),
- Potrafi przyjąć prawidłową postawę przy instrumencie,
- Prawidłowo posługuje się aparatem gry (ułożenie rąk na klawiaturze, pozycje dłoni i palców, swoboda nadgarstka)
- Potrafi prawidłowo wydobywać dźwięki artykulacją portato i legato,
- Prawidłowo odczytuje rytm i znaki chromatyczne,
- Wykonuje utwór z uwzględnieniem prawidłowej aplikatury,
- Posiada podstawowe umiejętności wykonywania dwudźwięków i trójdźwięków portato,
- Posiada podstawowe umiejętności kształtowania frazy,
- Potrafi oddać charakter wykonywanego utworu,
- Posiada umiejętność wykonania utworu z akompaniamentem nauczyciela,
- Potrafi wykonać gamy i trójdźwięki zgodnie z założeniami programowymi dla kl. I,
- Zna podstawową notację muzyczną w kluczu wiolinowym i basowym,
- Posiada umiejętność gry a'vista prostych utworów osobno każdą ręką w kluczu wiolinowym i basowym,
- Realizuje uwagi nauczyciela podczas samodzielnej pracy.

Repertuar:

I okres:

- **dla początkujących:** 6 dowolnie wybranych utworów;
- **dla zaawansowanych:** 1 para gam, 2 etiudy, 1 utwór polifoniczny lub polifonizujący, 1 utwór klasyczny, 1 utwór dowolny, 1 utwór na 4 ręce.

II okres:

- 1 gama, 2 etiudy, 1 utwór polifoniczny lub polifonizujący, 1 utwór klasyczny, 1 utwór dowolny, 1 utwór na 4 ręce.

KLASA II

Po drugim roku nauki uczeń potrafi:

- Samodzielnie korygować postawę podczas gry na instrumencie,
- Swobodnie odczytywać notację muzyczną na fortepianie,
- Prawidłowo realizować artykulacje: portato, legato i staccato,
- Płynnie podkładać pierwszy palec,
- Posługiwać się techniką palcową w stopniu podstawowym,

- W podstawowym zakresie różnicować artykulacyjnie i dynamicznie plany obu rąk,
- Dbać o poprawną realizację tekstu,
- Pracować nad kształtowaniem dźwięku i jego jakością,
- Realizować proste ozdobniki,
- Stosować pedał rytmiczny,
- Stosować tempo i dynamikę w umiarkowanym zakresie,
- Posiada umiejętność świadomego wykonania prostej imitacji,
- Dokonywać wstępnej analizy utworu,
- Grać a'vista utwory z materiału nauczania dla klasy I,
- Posiada umiejętność gry w duecie na cztery ręce utworów zawartych w programie klasy II,
- Rozwija umiejętność opanowania estradowego,
- Wykonać gamy i pasaże zgodnie z założeniami programowymi dla klasy II,
- Realizuje uwagi nauczyciela podczas samodzielnej pracy.

Repertuar:

I okres:

- 1 gama, 2 etiudy, 1 utwór polifoniczny lub polifonizujący, 1 utwór klasyczny, 1 utwór dowolny, 1 utwór na 4 ręce, praktyczne ćwiczenia wspomagające realizację przedmiotów teoretycznych, gra a'vista;

II okres:

- 1 gama, 2 etiudy, 1 utwór polifoniczny lub polifonizujący, 1 utwór klasyczny, 1 utwór dowolny, 1 utwór na 4 ręce, praktyczne ćwiczenia wspomagające realizację przedmiotów teoretycznych, gra a'vista.

Audycja uczniów klasy II odbywa się w II okresie – do wykonania dwa dowolnie wybrane utwory w tym: jeden z pamięci, drugi – z pamięci lub z nut.

KLASA III

Po trzecim roku uczeń:

- Potrafi wykonać z pamięci utwór odpowiadający poziomem trudności wymaganiom programowym kl. III uwzględniając:
 - większą precyzję artykulacji w bardziej zaawansowanych tempach,
 - szerszy zakres problemów metrycznych,
 - szerszy zakres dynamiczny,
 - kontrolę barwy dźwięku i proporcji brzmieniowych w fakturze homofonicznej,
 - dalszą pracę nad niezależnością rąk (ćwiczenia polifoniczne),
 - śpiewność linii melodycznych i prawidłowe zasady frazowania,
 - budowę formalną utworów,
 - prawidłowe zastosowanie pedalizacji (pedał rytmiczny i synkopowany),

- Posiada podstawowe umiejętności zróżnicowania stylistycznego utworów z różnych epok,
- Potrafi prawidłowo odczytywać a'vista tekst muzyczny z programu kl. I każdą ręką osobno następnie - razem,
- Posiada umiejętność wykonywania utworów na cztery ręce i prostych akompaniamentów instrumentalnych i wokalnych,
- Posiada umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów, świadomego zapamiętywania utworu,
- Potrafi wykonać gamy i pasaże zgodnie z założeniami programowymi kl. III z odpowiednią pulsacją,
- Posiada umiejętność transponowania prostych melodii do innych tonacji.

Repertuar:

I okres:

- 1 gama; 2 etiudy; 1 utwór polifoniczny lub polifonizujący; 1 utwór klasyczny; 1 utwór dowolny; 1 utwór na 4 ręce lub na 2 fortepiany albo realizacja akompaniamentu; praktyczne ćwiczenia wspomagające realizację przedmiotów teoretycznych, gra a'vista;

II okres:

- 1 gama; 2 etiudy, 1 utwór polifoniczny lub polifonizujący; 1 utwór klasyczny; 1 utwór dowolny; 1 utwór na 4 ręce lub na 2 fortepiany albo realizacja akompaniamentu; praktyczne ćwiczenia wspomagające realizację przedmiotów teoretycznych, gra a'vista.

KLASA IV

Po czwartym roku nauki uczeń:

- Potrafi wykonać z pamięci utwór odpowiadający poziomem trudności wymaganiom programowym kl. IV uwzględniając:
 - większą sprawność techniczną w realizacji przebiegów gamowych, pasażowych, strukturach dwudźwięków i akordów oraz ornamentacji i repetycji,
 - jakość dźwięku, szerszy zakres dynamiczny, kształtowanie frazy, świadomość budowy formalnej utworu, precyzyjną pedalizację,
 - konieczność dostosowania brzmienia i wyrazu artystycznego wykonywanych utworów do stylu epoki,
 - prawidłową realizację struktur polirytmicznych,
- Potrafi w prawidłowy sposób odczytać a'vista tekst muzyczny utworów z programu dla kl. II każdą ręką osobno następnie razem,
- Posiada umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów,
- Posiada umiejętność dobierania akompaniamentu akordowego i figuracyjnego do prostych melodii,

- Posiada umiejętność współpracy z solistą realizując spójną interpretację utworu,
- Potrafi wykonać gamy i pasáže zgodnie z założeniami programowymi kl. IV w tempie szybszym z odpowiednią pulsacją.

Program audycji końcowej:

- jeden dowolnie wybrany utwór z pamięci,
- utwór zespołowy (na 4 ręce lub na 2 fortepiany albo realizacja akompaniamentu).